

ΙΕΡΟΣ

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΘ' ΕΒΔΟΜΑΔΑ
ΠΡΟΝΟΙΑ ΜΕΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ «ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ»

ΕΤΟΣ Β' | ΕΝ ΣΜΥΡΝῃ τῇ 10 Νοεμβρίου 1912 | ΑΡΙΘ. 84

Η ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΚΑΙ Ο ΖΑΚΧΑΙΟΣ

(Λουκ. ιθ'. 5 και 9)

Ἡ συνάντησις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μετὰ τοῦ πλουσίου ἀρχιτελώνου τῆς Ἱεριχώ, ἀφηκεν ἴχνη ἐν τῇ Εὐαγγελικῇ ἱστορίᾳ. Ἡ πόλις, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐγένετο ἡ συνάντησις, ἡ Ἱεριχώ, ἦτο ἀρχαία καὶ ἱστορική. Ἦτο ἡ πρώτη πόλις, τὴν ὁποίαν ἐκυρίευσαν οἱ Ἰσραηλίται μετὰ τὴν διάβασιν τοῦ Ἰορδάνου. Ἐν τῇ Π. Δ. πλειστάκις ἀναφέρεται, ἐν δὲ τῇ Κ. Δ. τρεῖς μόνον γίνονται μνεία αὐτῆς: 1) Ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ τυφλοῦ Βορτιμαίου (πιθανῶς κατοίκου τῆς πόλεως ταύτης), (Ματθ. κ', 29, Μαρκ. ι', 46, Λουκ. ιη', 35). 2) ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Ζακχαίου (ἐν ταῦθα) καὶ 3) ἐν τῇ παροβολῇ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου' (Λουκ. ι', 36).

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς πόλεως, τὴν ὁποίαν ἴσως μόνον κατὰ τὴν φορὰν ταύτην ἐπεσκέφθη ὁ Κύριος ἡμῶν, ἐκτὸς ἐὰν τὴν ἐν τῇ παροβολῇ τοῦ καλοῦ Σαμαρείτου μνείαν τῆς πόλεως ἀποδώσωμεν εἰς ἄλλην ἐπίσκεψιν. Περὶ δὲ τοῦ Ζακχαίου, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα σημαίνει «καθαρός», γνωρίζομεν μόνον ὅτι ἦτο πλούσιος, ἀνήκων εἰς ἀνωτέραν κοινωνικὴν τάξιν ἢ ὁ Ματθαί-

ος. Οἰαδήποτε ὅμως καὶ ἂν ἦτο ἡ κοινωνικὴ του θέσις ἢ ἡ οικονομικὴ του κατάστασις, ὑπὸ τοῦ κοινοῦ λαοῦ, κατ' εἰσῆγησιν πάντοτε τῶν Γραμματέων, Φαρισαίων καὶ Νομικῶν, ἐθεωρεῖτο ἀρνησίπατρις καὶ ἀρνησίθρησκος, διότι ἔτυχε νὰ ἦνε ὑπάλληλος τῆς κυριάρχου Ρώμης. Ἡ λέξις δὲ τελῶνης, πολὺ δὲ περισσότερον ἢ λέξις ἀρχιτελώνης, ἔφθασε νὰ εἶναι συνώνυμος τῇ λέξει ἁμαρτωλός. Τελῶναι δὲ καὶ ἁμαρτωλοὶ ἦσαν ἀπόβλητοι τῆς κοινωνίας καὶ ἀποκεκλεισμένοι πάσης συναναστροφῆς μετὰ τῶν θρησκευτικῶν τάξεων.

Κατόπιν τῶν εἰσαγωγικῶν τούτων παρατηρήσεων προβαίνομεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ χωρίου, παρατηροῦντες: **I. "Οὐ ἡ περὶ τοῦ Χριστοῦ φήμη, φθάσασα εἰς τὰ ὦτα τοῦ Ζακχαίου, διήγειρεν ἐν αὐτῷ σφοδρὰν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ τὸν Χριστὸν ἔστω καὶ μακρόθεν.**

Ὅσονδήποτε ἑλλειπῆ καὶ ἂν ἦσαν τὰ μέσα τῆς συγκοινωνίας ἐπιτῆς ἐποχῆς τοῦ Σωτήρος, παραβαλλόμενα πρὸς τὰ παρ' ἡμῶν ἐν χρήσει, δὲν ἦτο δύσκολον νὰ διαδοθῆ ἢ περὶ τοῦ Χρι-

στοῦ φήμη μακρὰν τε καὶ πλησίον. Αἱ μεγάλαι στρατιωτικαὶ ὁδοὶ, ἃς ἡ κοσμοκράτειρα Ρώμη κατεσκεύασεν, ἔτι δὲ αἱ ἀπὸ παλιότερων χρόνων ἐν τῇ Παλαιστίνῃ ὑπάρχουσαι ὁδοὶ ἦσαν πράγματι μεγάλαι ἀρηγίαι ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ· διὰ τῶν συχνῶν δὲ ἐπισκέψεων τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς Παλαιστίνης — Ἰουδαίας, Σαμάρειας, Γαλιλαίας διεδόθη ὡς εἰκὸς ἢ φήμη τοῦ νέου Ναζωραίου διδασκάλου εἰς πάντα τὰ μέρη τῆς χώρας ἐκείνης, μὴ ἐξαιρουμένων μὲν αὐτῶν τῶν μικροτάτων χωρίων.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, δυνάμεθα μετὰ πάσης βεβαιότητος νὰ εἴπωμεν ὅτι ποικίλαι διαδόσεις εὐμενεῖς τε καὶ δυσμενεῖς περὶ τοῦ Ἰησοῦ καὶ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἦλθον εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ Ζακχαίου, ὡς ἦλθον εἰς τὰ ὦτα παντὸς ζῶντος ἐπὶ τῶν ἡμερῶν τοῦ Χριστοῦ. Ἐντεῦθεν δὲ κινούμενοι, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι δὲν ἦτο οὔτε ἡ πρώτη οὔτε ἡ δευτέρα φορὰ, καθ' ἣν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ζακχαίου, διηγέρθη πόθος διακαῆς ἵνα ἅπαξ τοῦλάχιστον ἴδῃ τὸν Ναζωραῖον τοῦτον διδάσκαλον, περὶ τοῦ ὁποίου ποικίλαι ἀντιφατικαὶ διαδόσεις διεστραυροῦντο.

α') Ἡ διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, ἢ μετὰ κύρους καὶ ἐξουσίας ἐξαγγελομένη, ἢ εἰς τὰ μυχιαίτατα τῶν καρδιῶν καὶ διανοιῶν τῶν ἀνθρώπων εἰσερχομένη διὰ νὰ ἐξετάξῃ τὰ ἐλατήρια τῶν ἔργων καὶ τῶν λόγων αὐτῶν καὶ ἐκείθεν νὰ κρίνῃ περὶ τοῦ πραγματικοῦ αὐτῶν χαρακτήρος, ἢ

διδασκαλία, καθιστῶσα τὸν Θεὸν οὐ μόνον νέαν πραγματικὴν ὑπόστασιν, ἀλλὰ φέρουσα Αὐτὸν πλησιαιτάτα τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ διδασκαλία αὕτη, λέγω, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ προσελκύσῃ καρδίαν ὡς τὴν τοῦ Ζακχαίου διὰ τὸ ὕψος τῆς, διὰ τὴν ἀκριβείαν τῆς, διὰ τὴν λογικότητά τῆς, διὰ τὴν πραγματικότητά τῆς.

β) Ἀλλὰ καὶ ἡ προσωπικότης, ἢ ὅπισθεν τῆς διδασκαλίας οὐχὶ κρυπτομένη ἄλλ' ὑφισταμένη καὶ φαινομένη, οὐχ ἦττον εἰλκυσε τὸν Ζακχαῖον. Θρησκευτικοὺς διδασκάλους πολλοὺς εἶχεν ἀκούσει ἢ καὶ περὶ πολλῶν εἶχεν ἀκούσει. Ἡ παρούσα ὅμως προσωπικότης ἦτο ὑπέροχος, καὶ ἐξόχως ὑπέροχος. Μόνον ἡ προσωπικότης αὕτη ἠδύνατο ἀπέναντι τῶν ἐκάστοτε «Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη ἐν τοῖς ἀρχαίοις» νὰ προτάξῃ «ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν». Αὐτὸ τὸ ἐγὼ τοῦ Χριστοῦ θὰ ἦτο βέβαια ἀνώτερον καὶ αὐτῆς τῆς συνισταμένης ὅλων τῶν ἐγὼ ἀπάντων τῶν θρησκευτικῶν διδασκάλων.

γ') Ἐκεῖνο ὅμως, ὅπερ πρὸ παντὸς ἐκέντησε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Ζακχαίου, θὰ ἦτο ὠρισμένως ἢ συμπαθῆς στάσις τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν τάξιν τῶν τελωνῶν, εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκε καὶ ὁ Ζακχαῖος. Πιθανὸν νὰ μὴ εἶχε τοιαύτην διορατικότητα καὶ κρίσιν, ὥστε νὰ ἀποφανθῆ περὶ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς προσωπικότητος τοῦ νέου διδασκάλου, εἶχεν ὅμως τὸν κοινὸν νοῦν νὰ κρίνῃ τὸν διδάσκαλον ἐκ τῆς πρὸς ἀπάσας τὰς τάξεις

τῆς κοινωνίας, ἰδίᾳ δὲ πρὸς τὴν ἑαυτοῦ, στάσιν καὶ συμπεριφορὰν του. Παραλείπω πρὸς στιγμήν τὴν ὑπερφυσικὴν δύναμιν, ἣν εἶχε πάντοτε εἰς τὴν διάθεσιν τῆς πασχούσης ἀνθρωπότητος, καὶ ἣς, μόλις πρὸ μικροῦ ἴσως, πείραν εἶχε λάβει ὁ γνωστός εἰς τὴν κοινωνίαν τῆς Ἱερικῶ Βαρτίμαος.

Πάντα ταῦτα ἐδημιούργησαν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ζακχαίου τὸν ἀκαίσχητον πόθον νὰ ἴδῃ τὸν Χριστὸν ἐκ τοῦ πλησίον, ἢ ἂν τοῦτο ἦτο ἀδύνατον, ἔστω καὶ μακρόθεν. Πλὴν οὐδὲν τούτων παρουσιάσθη ἄνευ ἐμποδίων.

II. Παρατηροῦμεν, ὅτι ὁ Ζακχαῖος ὑπερεπήδησεν ὅλα τὰ κατὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ του ἐμπόδια καὶ εἶδε τὸν Ἰησοῦν.

Νομίζεις ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἔχει τὴν ἀτυχίαν εἰς τὰς πλέον εὐγενεῖς του προσπαθείας εἰς τὰ πλέον ὑψηλά του ἰδεώδη εἰς τὰ πλέον ἀγαπητά του σχέδια νὰ παρακολουθῆται διαρκῶς ὑπὸ ἐμποδίων, αἵτινα ἐν εἴδει φραγμῶν ἢ, ὡς πολλάκις συμβαίνει, ἐν εἴδει Σινικῶν τειχῶν ἀποκλείουσιν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ πραγματοποιήσῃ τὰ ἰδεώδη του, τὰς εὐγενεῖς του προσπαθείας, τὰ ἀγαπητά του σχέδια. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι δρόμος μετ' ἐμποδίων. Καὶ ἀληθῶς εἰς ὄντα, ὡς ὁ ἄνθρωπος, τοιοῦτος ἀγὼν καὶ τοιοῦτος δρόμος ἀρμόζει.

Ζωὴ ἄνευ ἐμποδίων εἶναι μαρasmus.

Καὶ ὁ Ζακχαῖος εἶχε τὰ ἐμπόδια του.

α'.) Ἐν ἐμπόδιον τοῦ Ζακχαίου ἦτον ἡ ἐργασία καὶ ἡ κοινωνικὴ του θέσις. Ἦτο ὑπάλληλος· ὁ χρόνος δὲν ἦτο εἰς τὴν διάθεσίν του. Πιθανὸν καθ' ἦν στιγμήν ἡ πόλις ἐσεισθη, μεταδοθείσης τῆς εἰδήσεως «ὅτι ὁ Ναζωραῖος διδάσκαλος ἐπισκέπτεται τὴν πόλιν ἡμῶν», πιθανὸν, λέγω, τότε νὰ ἦτον ἀπασχολημένος μετὰ τελωνειακά του καθήκοντα, ἐξελέγγων, ἐφορευῶν ἢ ὑπογράφων ἐπίσημά τινα ἔγγραφα οἷον δηλώσεις, διασαφήσεις, ἀδείας κτλ. Καὶ ὅμως. Εὗρε καιρὸν. Πόσον ἀρὰ γε Χριστιανῶν ἢ γλῶσσα κρατεῖται σήμερον ἀπὸ τοῦ νὰ ὁμολογῶσι τὸν Χριστὸν μόνον καὶ μόνον· διότι νομίζουν ὅτι ἡ ἐργασία των ἢ ἡ κοινωνικὴ των θέσις τοὺς ἐμποδίζει!

β'.) Τὸ πλήθος ἦτο ἄλλο ἐμπόδιον. Δὲν ἠδύνατο ὡς ἐκ τῆς κοινωνικῆς θέσεως ν' ἀναμυκτηθῆ εὐκόλως μετὰ τὰ πλήθη. Αἱ κρίσεις, ἐπικρίσεις καὶ κατακρίσεις τοῦ πλήθους ὑπῆρξαν διὰ τὸν Ζακχαῖον, κτθῶς εἶναι διὰ πολλοὺς σήμερον, μέγα ἐμπόδιον εἰς τὴν πνευματικὴν των πρόοδον. Τί θὰ εἴπωσιν οἱ ἄνθρωποι; Καὶ οἱ ἄνθρωποι λέγουσι καὶ θὰ εἴπωσι πολλὰ παρεξηγῶντες καὶ αὐτὰ τὰ ἀγνότατα τῶν ἐλατηρίων.

γ'.) Εἶχεν ὅμως καὶ ἐν φυσικὸν ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον ἠνωμένον μετὰ τῶν ἄλλων ἀπετέλει σπουδαῖον παράγοντα δειλίας. Ἦτο μικρὸς τὸ ἀνάστημα· καὶ ἂν ὑπερένικα τὰ δύο προ-

ηγούμενα, τὸ ἀνάστημά του δὲν τοῦ ἐπέτρεπεν ἐντὸς τοῦ πλήθους νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν. Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του, οὕτως ἄς ὀνομάσωμεν τὴν ψυχικὴν του κατάστασιν, ἀπεφάσισε νὰ ἀναρριχηθῆ ἐπὶ τινος δένδρου, νομίζων ἴσως, ὅτι ἐκεῖ οὔτε ἡ θέσις καὶ ἡ ἐργασία του οὔτε τὰ πλήθη οὔτε καὶ τὸ ἀνάστημά του θὰ τὸν ἠμποδίζον· ἀλλὰ τὰ πράγματα ἀπεδείκνυν τὸ ἐναντίον. Φαντάζομαι τὸν «μικρὸν τὸ δέμας» ἀλλ' εἰλικρινῆ καὶ τολμηρὸν Ζακχαῖον, τρέχοντα διὰ τῶν ὁδῶν καὶ στενῶν παρόδων τῆς Ἱερικῶ διὰ νὰ προλάβῃ ἄλλους περιέργους πρὸ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτὸν τραπέντας πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν καὶ τὴν αὐτὴν συκομορέαν.¹

Ἐποῖα γραφικὴ σκηνή! Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἂν ὑπῆρχεν κινηματογράφος τότε «ὁ δρόμος τοῦ Ζακχαίου» θ' ἀπειλεῖ τὴν ἀπολαυστικωτέραν ταινίαν. Πόσοι ἐξ ἡμῶν, περιβεβλημένοι φυσικὰ ἐλαττώματα, ἀποκλειόμενοι ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ προσώπου καὶ τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου. Δὲν ἔχομεν δυστυχῶς τὴν τόλμην καὶ τὸ θάρρος τοῦ Ζακχαίου διὰ νὰ θριαμβεύσωμεν καθ' ὅλων τῶν ἐμποδίων, ὡς ἔπραξεν ὁ Ζακχαῖος. Ἄν εἶχουμεν τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὸ θάρρος τοῦτο εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἤμειβεν καὶ ἡμῶν τὴν πίστιν ὁ Κύριος.

III Ὅτι ὄχι μόνον ὁ Ζακχαῖος εἶδε τὸν Ἰησοῦν, ἀλλὰ καὶ ὁ Χριστὸς εἶδε τὸν Ζακχαῖον καὶ ἀντήμειψεν αὐτὸν, ἐπιβληθεὶς νὰ φιλοξενηθῆ ὑπ' αὐτοῦ διὰ νὰ ἀ-

ναγγείλῃ τὴν μεγάλην σωτηρίαν, ἣτις ἐγένετο ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Ζακχαίου.

Φαντάζομαι πόσον ἀνυπόμονος ἦτο ὁ Ζακχαῖος ἐπὶ τῆς συκομορέας, ἐξηγῶν πᾶσαν ἐπιβράδυνσιν τῆς διελύσεως τοῦ Ἰησοῦ ὡς ἀποτυχίαν οἰκτρὰν. Αἴφνης ὅμως ὁ Ζακχαῖος κεκρυμμένος μετεξὺ τῶν φύλλων καὶ κλάδων, ἐνθα ἐνόμιζεν ὅτι ἔβλεπε μόνον χωρὶς νὰ ἦναι αὐτὸς εὐδιάκριτος, αἴφνης, λέγω, ἀκούει μίαν φωνὴν «Ζακχαῖε, σπεύσας κατὰβηθι». Πρὸς στιγμήν ἴσως ἐνόμισεν ὅτι κάποιος ἀνεκάλυψε τὸ κρυφῆγέτον του καὶ ἠθέλησε νὰ τὸν ἐκθέσῃ περισσότερο εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πλήθους. Τὴν στιγμιαίαν ὅμως ἐκείνην ταραχὴν διεδέχθη ἀνακούφισις, ὅτε σὺν τοῖς ἀνωτέρω λόγοις ἤκουε καὶ τὰ «σήμερον γὰρ ἐν τῷ οἴκῳ σου δεῖ με μείναι». Ἐξ ὅσων ἐνθυμούμεθα ἡ παρούσα ἦτο ἡ μόνη περίπτωση, καθ' ἣν ὁ Χριστὸς ἐπιβάλλεται ἵνα φιλοξενηθῆ ὑπ' ἀνθρώπου ἐντελῶς ἀγνώστου. Φαίνεται ὅμως ὅτι ὁ Χριστὸς ἐγνώρισε τὸν Ζακχαῖον καὶ τὸν ἐγνώρισε καλῶς πρὶν ἢ εἶτι ὁ Ζακχαῖος διευθύνῃ τὰ βλέμματά του πρὸς τὸν Χριστόν.

Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην εἶδος τι τηλεπαθείας ἢ μηχανικῆς τις ἐργασία ἀσυρμάτου τηλεγράφου θὰ ἔλαβε χώραν. Ἡ τὰ διανοητικὰ καὶ πνευματικὰ θεύματα τοῦ Ζακχαίου αἰθερώς ἀνήγγειλαν εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν τὰς πλέον βαθυτέρας καὶ εἰς αὐτὸν τὸν ἴδιον ἀγνώστους ἰδέας

καὶ σκέψεις του, ἢ, τὸ καὶ καλλιτέρον, αἱ πνευματικαὶ ἠλεκτρικαὶ προβολαὶ ἢ τὰ διερευνητικὰ ἠλεκτρικὰ ρεύματα τοῦ Χριστοῦ ἀνεκάλυψαν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ζακχαίου καρδίαν ἐτοιμίην. ἐν εἶδει μηχανῆς ἀσυρμάτου, ν' ἀνταποκριθῆ πρὸς τὰ αἰσθήματα τοῦ Χριστοῦ.

Ὁ Ζακχαῖος ἐξήτει νὰ ἴδῃ τὸν Ἰησοῦν χωρὶς νὰ γνωρίζῃ βεβαίως ὅτι καὶ ὁ Ἰησοῦς αὐτὸν μόνον, ἐν μέσῳ ὄλου ἐκείνου τοῦ πλήθους, ἐξήτει νὰ ἴδῃ. Φαντασθῆτε ἐντὸς ὄλου τοῦ πλήθους νὰ μὴ ὑπάρχῃ εἰ μὴ εἰς μόνον ἄνθρωπος ὁ Ζακχαῖος. Ὁ Διογένης τὸ πάλαι, περιερχόμενος τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν μετὰ φανοῦ, ἐξήτει νὰ εὔρῃ ἄνθρωπον, ὃν δὲν εὔρε ποτέ. Ἄλλ' ὁ Χριστὸς ἄνευ φανοῦ ἢ φωτὸς — ἐπειδὴ αὐτὸς ἦτο τὸ φῶς τοῦ κόσμου — τὸν ἀνεκάλυπτεν. Ὁ Διογένης δὲν ἦτο Χριστός· ἀλλ' οὔτε ὁ Χριστὸς ἦτο ἄπλοῦς Διογένης. Μήπως ἐν τῷ πλήθει ἐκείνῳ δὲν ὑπῆρχον ἄλλοι πλησιέστεροι εἰς τὸν Χριστὸν καὶ ὑψηλότεροι τοῦ Ζακχαίου κατὰ τὸ ἀνάστημα, ὑψηλότεροι καὶ ἐπὶ τῆς συκομορέας ἔτι, πλουσιώτεροι καὶ εὐγενέστεροι αὐτοῦ; Ναί· ἀλλ' ἑκεῖνος ὅστις δὲν πτοεῖται πρὸ ἀποστάσεων οὔτε ἐγγύτητα, οὔτε ἀνάστημα, οὔτε πλοῦτη, οὔτε εὐγένειαν ἐξήτει ἐξήτει καρδίαν διὰ ν' ἀναπαυθῆ καὶ νὰ μεταδώσῃ ἀνάπαυσιν εἰς αὐτήν· ἐξή-

τει τὴν ψυχὴν, ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ καθυσυχάσῃ καὶ εἰς τὴν ὁποίαν νὰ μεταδώσῃ γαλήνην· ἐξήτει ἄνθρωπον, ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἰλικρινῶς νὰ φιλοξενηθῆ καὶ τὸν ὁποῖον νὰ φιλοξενήσῃ εἰς τὴν εὐλογημένην Του ἀγκάλην. Εὔρεν ὅλα ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀρχιτελώνου τοῦ ἀποβλήτου τῆς κοινωνίας Ζακχαίου, ὅστις ἠξιώθη τῆς διπλῆς εὐλογίας νὰ φιλοξενήσῃ τὸν ἐνσαρκωθέντα Λόγον καὶ ν' ἀκούσῃ παρ' αὐτοῦ τοὺς παρηγόρους ἐκείνους λόγους: «Σήμερον σωτηρία ἐν τῷ οἴκῳ τούτῳ γέγονε».

Πῶς ἤθελον νὰ γνωρίσω ἂν ὑπάρχωσι Ζακχαῖοι μετὰ τῶν ἀναγνωστῶν τῶν γραμμῶν τούτων. Δυστυχῶς δὲν εἴμεθα Χριστοὶ διὰ νὰ εἰξεύρωμεν τὰς σκέψεις καὶ τὰ διανοήματα τῶν ἀνθρώπων. Ἀρκεῖ ὁ μὸς ὅτι ὁ Χριστὸς ὑπάρχει. Ἄς εἴμεθα μόνον εἰλικρινεῖς θεαταὶ Του, μὴ ἐπηραζόμενοι οὔτε ἐκ τῶν ἠθικῶν οὔτε ἐκ τῶν φυσικῶν, οὔτε ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν καὶ οὔτε ἐκ τῶν ἐξωτερικῶν ἡμῶν ἐμποδίων καὶ ἂς τρέχωμεν εὐθὺς διὰ νὰ ἴδωμεν αὐτὸν, Ὅστις καὶ θὰ μᾶς ἀνακαλύψῃ καὶ θὰ μᾶς ἐπιβληθῆ νὰ Τὸν φιλοξενήσωμεν καὶ θὰ μᾶς ἀποτείνῃ τοὺς παρηγόρους λόγους — «Σήμερον ἔγενε σωτηρία εἰς τὴν καρδίαν ταύτην, εἰς τὸν οἶκον τοῦτον, εἰς τὸ ἔθνος τοῦτο». Ἀμήν.

Π. Α.

Ο ΔΛΗΘΗΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

« Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν ». (Ματθ. στ'. 33).

Μὲ πρωτοφανῆ ἐπιχειρήματα καὶ μὲ ζωηροτάτας εἰκόνας καὶ παραδείγματα καταπολεμεῖ ὁ Κύριος ἡμῶν ἐν τῇ ἐπι τοῦ Ὄρους ὀμιλίᾳ του τὴν πρὸς τὸν πλοῦτον προσκόλλησιν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν ἀκόρεστον ἀπληστίαν τῆς ἀποκτήσεως ἐπιγεῖων ἀγαθῶν, ἀπαιτῶν ἐπιτακτικῶς παρὰ τῶν μαθητῶν του νὰ μὴ ὑποδουλώνται ὑπερβολικῶς εἰς τὴν φροντίδα τῆς ἀποκτήσεως καὶ συσσωρεύσεως ἀγαθῶν ἐπιγεῖων καὶ νὰ μὴ καταλαμβάνονται ὑπὸ τῆς ἀγωνιώδους μερίμνης περὶ τῆς συντηρήσεώς των, ἀλλὰ νὰ εἰνε ἀφωσιωμένοι εἰς τὴν ἐπιζητήσιν τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δικαιοσύνης, βέβαιαι ὄντες ὅτι διὰ τὰ ἄλλα θὰ μεριμνήσῃ ἡ Θεία Πρόνοια παρέχουσα αὐτὰ δωφιλῶς. Μὴ θησαυρίζητε, λέγει, θησαυροὺς ὑλικούς, τοὺς ὁποίους προσβάλλει ἡ σκωρία καὶ ἐπιβουλεύονται εἰ κλέπται, ἀλλὰ θησαυρίζετε θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ.

Πραγματικῶς δὲ ἡ φροντίς νὰ θησαυρίζωμεν ἐν οὐρανῷ εἶνε ὁ νόμος τοῦ πλουτισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἀποδεικνύει τρανῶς ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη.

Μήπως ὁ πλοῦτος ἔθνος τινὸς ἢ ἀτόμου συνίσταται εἰς τὴν ποσότητα τῶν μετάλλων ἢ ἄλλου τινὸς ἐπιγεῖου ἀντικειμένου; Οὐχί· ὁ πλοῦτος ὁ πραγματικὸς, ὁ πλοῦτος ὁ ζωντανός, ὁ δικρῆς καὶ πάντοτε πολλαπλασιαζόμενος, τὸν ὁποῖον οὐδεὶς κλέπτῃς ἀρπάξει καὶ καμμία σκωρία δὲν προσβάλλει, ὁ πλοῦτος αὐτὸς προέρχεται πρὸ παντὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ, ὅπου πρέπει νὰ θησαυρίζωμεν. Ἡλιοῦ φαινότερον ἀπεδείχθη σήμερον πλέον, ὅτι πηγὴ διαρκῆς καὶ ἀένναος πλουτισμοῦ δὲν εἶνε τὰ ὄρη καὶ τὰ μεταλλεῖα, αἱ λίμναι καὶ αἱ πεδιάδες, οἱ ποταμοὶ καὶ τὰ σπάνια προϊόντα, ὅσον ἄφθονα καὶ ἂν εἶνε αὐτὰ εἰς τινὰ χώραν, ἀλλ' ὁ ἀληθὴς θησαυρὸς, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ θησαυρίζωμεν εἶνε ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ ἐργασία, ἡ τάξις καὶ ἡ ἐλευθερία, πράγματα ὅλως οὐράνια, καρποὶ παραγόμενοι εἰς τὰς κοινωνίας αἵτινες εἶνε συνδεδεμένοι μετὰ τοῦ Θεοῦ στενῶς καὶ αἵτινες διὰ τῶν οὐρανίων τούτων ἀγαθῶν εὐημεροῦσι καὶ προάγονται ἔστω καὶ ἂν εὐρίσκονται ἐπὶ τῶν ἀγωνωτέρων βρά-

χων, ἐν ᾧ λαοὶ κατεικοῦντες χώρας εὐνεγηθείσας ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν ὡς πρὸς τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, μὴ ἔχοντες ὅμως τὰ οὐράνια ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας καὶ δικαιοσύνης, τῆς τάξεως καὶ ἐργασίας παριστάνουσι τὴν μεγίστην ἀθλιότητα καὶ κακοδαιμονίαν.

Τί νὰ εἴπωμεν περὶ ἐκείνων, εἰτινες καὶ σήμερον ἀκόμη ἔχουσιν ἐστραμμένην τὴν καρδίαν των ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ ὑλικά ἀγαθὰ, εἰτινες ὡς εἰ ἀμαθεῖς τῶν παλαιότερων χρόνων εἴτε βροχεῖς εἴτε λαοὶ ἐνόμιζον ὅτι γίνονται πλούσιοι ἀν συσσωρεύσωσι χρυσοὶ καὶ ἄργυρον;

Μὲ τὴν τοιαύτην ἀντίληψιν ἐστειρευον τὰς πηγὰς τοῦ πλοῦτου· εἰσὶ ἀπειροὶ αἰτίαι κατέστρεφον ἐν μιᾷ στιγμή τούτους τοὺς τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου. Ἀλλὰ πραγματικῶς εὐτυχεῖς εἶνε ἐκεῖνοι, ἅτομα καὶ λαοί, εἰτινες ἔχουσιν ἐστραμμένην τὴν καρδίαν των εἰς τὴν ἀληθινὴν πηγὴν τοῦ πλοῦτου, οἰτινες στρέφουσι τὴν προσοχήν των εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν ἐργασίαν, τὴν τάξιν καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν πίστιν, ἧτις δίδει τὰ πάντα. Οἱ θησαυροὶ οὗτοι εἶνε οὐράνιοι καὶ οὐδεμίᾳ δυνάμει δύναται νὰ τοὺς διασκορπίσῃ καὶ καταστρέψῃ. Ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται νὰ διχάσῃ τὴν προτίμησίν του· ἀναλόγως τοῦ ἀντικειμένου, τὸ ἔποισον θὰ θεωρῆ ὡς πολυτιμότερον θησαυρὸν θὰ κανονίσῃ καὶ τὴν ἀφροσύνην του. Τί ἀγαπῶμεν; τὸ χρῆμα ἢ τὸν Θεόν; μεταξύ των δύο πρέπει νὰ ἐκλέξωμεν· εἰσὶ

δὲν δυνάμεθα νὰ δουλεύωμεν εἰς δύο φοτέρους τούτους τοὺς κυρίους. Ἄν ὑπηρετήσωμεν τὸν Θεόν, τὰ σύμφωνά με τὰς ἐντολάς τοῦ Θεοῦ; ἰδανικὰ θέλωμεν καταστῆ πλούσιοι με τὸν ἀναγκαῖον καὶ ἀληθινὸν πλοῦτον. Ἄν ὑπηρετήσωμεν τὸ χρῆμα, οὐδὲν τοιοῦτο θέλει πράξῃ ὑπὲρ ἡμῶν· ἂν θελήσωμεν νὰ ὑπηρετήσωμεν ἀμφοτέρους τούτους τοὺς κυρίους· ἂ ἀποπλανηθῶμεν ἐν τῇ σκοτίᾳ καὶ τῇ ἀντιφάσει. Ἀπλότης ἔθεν καὶ ἐνότης ἐν τῷ Θεῷ, πάντοτε, ἐν παντί, ἐπιστροφὴ καὶ καταφυγὴ ἡμῶν διαρκῆς εἰς τὴν ἐν τῷ Θεῷ ἐνότητα καὶ τὴν ἐν τῷ Θεῷ πηγὴν, καὶ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ Πατρὸς ἐν οὐρανοῖς εἶνε ὁ μοναδικὸς νόμος.

Τὸ Εὐαγγέλιον διατυπώνει ὡς ἔξης τὸν μοναδικὸν τοῦτον νόμον· «**Ἐὰν ὁ ὀφθαλμὸς σου ἀπλοῦς ᾖ, ὁ δὸν τὸ σῶμα σου φωτεινὸν ἔσται,** ἂν τὸ ὑναντίον, ἔλον τὸ σῶμά σου εὐρίσκειται ἐν τῇ σκοτίᾳ. Ἡ οὐσία τῆς γνώσεως τῆς ψυχῆς συγκεφαλαιούται εἰς τὰ εὐαγγελικὰ ταῦτα λόγια, ζῆ δηλαδὴ καὶ φωτίζεται ἡ ψυχὴ. Ὡς στρέφεται ἀπλῶς πρὸς ἔν καὶ μόνον ἀντικείμενον τὸν Θεόν, ὡς εἶνε φῶς. Ἄλλ' ὁ νόμος οὗτος τῆς ζωῆς τῆς ψυχῆς εἶνε ὡσαύτως ὁ θεμελιώδης νόμος τῆς σωματικῆς ζωῆς. Ἡ ἐπιστήμη τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος συγκεντρύεται εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Εὐαγγελίου, πρᾶγμα τὸ ὅποισον δὲν θέλουσι νὰ ἀναγνωρίσωσιν οἱ σοφοί, ἀλλὰ τὸ ὅποισον τὸ μέλ-

λον θὰ δικαιολογήσῃ τρανῶς. Ὁ ἀπλοῦς δὲ οὗτος σκοπὸς, τὴν ἔποισον πρέπει νὰ ἐπιδιώκωμεν, τὸ μοναδικόν αὐτὸ ἀγαθόν, τὸ ὅποισον

βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προσιεθήσεται ὑμῖν». Ζητεῖτε τὸ μοναδικόν τοῦτο ἀγαθόν, καὶ ἐ-

ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ

νὰ ἐπιζητῶμεν καὶ τὸ ἔποισον ἐπαρκεῖ εἰς πάντα, ἀποκαλύπτεται εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ εἰς ὀλίγας λέξεις, αἰτινες θὰ ὦσι τὸ φῶς τοῦ ἀνθρωπίνου γένους μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων. «**Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν**

στέ ἡσυχιοὶ καὶ πλήρεις πεποιθήσεως. Μὴ προβλέπητε πέραν τοῦ δέοντος. Ἀπαλλαγῆτε ἀπὸ τὴν ἀδέξιον σκέψιν, τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν φροντίδων καὶ μεριμνῶν, καὶ μὴ μελετᾶτε ἀκαταπαύστως περὶ τῆς αἰ-

ριον· μὴ βασανίζησθε πάντοτε διὰ τὸ μέλλον εἰς τρόπον ὥστε νὰ σᾶς διαλανθάνῃ τὸ παρόν. Ἐστὲ ἀποφασιστικοὶ καὶ σταθεροὶ ἐν τῷ παρόντι· περιορίσθητε εἰς τὴν σήμερον ἡμέραν, ἥτις ἀνήκει εἰς σᾶς, καθύστερον τὸ καθήκον, τὸ ὁποῖον ἐπιτελεῖτε σήμερον εἶνε ὁ ἀληθὴς σπόρος τῆς αὔριον.

Μάλιστα, πάντα τὰ ἄλλα, πᾶν ὅτι, ὁ ἄνθρωπος δύνῃται καὶ ὀφείλει νὰ ποθῆται εἰς ἐκείνους, οἵτινες ἐπιζητοῦσιν ἐν πρώτοις τὴν δικαιοσύνην. Ἡ ἀπλὴ καὶ μετ' εὐθύτητος ἐπιζητήσις τῆς δικαιοσύνης εἶνε ὁ συντομώτερος δρόμος καὶ τὸ δραστηριώτερον μέσον νὰ ἐπιτύχωμεν τὸ πᾶν. Τί θέλετε; θέλετε τὴν υγείαν, τὴν ὠραιότητα, τὸν πλοῦτον; θέλετε τὴν τέχνην, τὴν εὐγλωττίαν, ἢ τὴν ἐπιστήμην; θέλετε τὴν ἀγάπην ἢ τὴν δόξαν; θέλετε τὴν δύναμιν νὰ κυβερνήσητε τὸν κόσμον; Δι' ὅλα ταῦτα, ζητήσατε πρῶτον τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα θὰ δοθῶσιν εἰς ὑμᾶς. Εἶπομεν υγείαν! Δὲν εἶνε αὐταπόδεικτον ὅτι ἡ ἐξάσκησις τῶν ἠθικῶν νόμων καὶ ἡ πρὸς τὸν Θεὸν ἐπιστροφή θὰ ἐξήλειπον αὐτοστιγμὴν τὰ ἐννέα δέκατα τῶν ἀσθενειῶν καὶ ὡς ἐκ θαύματος θὰ ἐσμίκρυνον τὸ κράτος τῆς θλίψεως καὶ τοῦ θανάτου; Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπόλυτος ἠθικὴ, τὴν ὁποῖαν προβάλλει τὸ Εὐαγγέλιον δὲν θὰ μετεμόρφωσε ἄρα γε τὰ σώματα; Μήπως ἡ ὠραιότης δὲν

εὑρίσκηται μᾶλλον ἐν τῇ ψυχῇ ἢ ἐν τῷ σώματι;

Μήπως αἱ φοβεραὶ ἀνακαλύψεις, αἵτινες θέτουσι τέρμα εἰς τὴν ἀγάπην καὶ ἐγκαθιδρῶουσιν εἰς τὴν οἰκογένειαν τὴν δυστυχίαν, αἵτινες συντριβουσι τὰ θέλγητρα τῆς ὠραιότητος καὶ ἀποκαλύπτουσι τὰς θεμελιώδεις ἀσχημίας δὲν συνίστανται ἐν τούτῳ, ὅτι δηλ. ἐν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ ἢ τῇ γυναικὶ ἢ γυναικίῳ ὠραιότητος τοῦ προσώπου, δὲν ἔχει τὸ θεμέλιόν τῆς εἰς τὴν ὠραιότητα τῆς ψυχῆς, καὶ ἡ ψυχὴ δὲν συνέχεται μὲ τὸν Θεόν;

Θέλετε τὸν πλοῦτον; Δὲν ὀμιλοῦμεν ἐνταῦθα ἀποκλειστικῶς περὶ τοῦ πλούτου, τὸν ὁποῖον ἄτομόν τι θέλει δι' ἑαυτό. Καὶ διὰ τὸν τοιοῦτον ἄτομικὸν πλοῦτον ἢ δικαιοσύνην πρὸ παντὸς εἶνε ἡ ἀσφαλὴς καὶ γονιμώτερα πηγὴ.

Ἄλλ' ὁ λόγος ἐνταῦθα εἶναι πρὸ παντὸς περὶ τοῦ πλούτου, ὅστις ἀπικεῖται δι' ὅλον τὸ ἀνθρώπινον γένος, διὰ τὰ πολλὰ πλήθη, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ κόσμου κατασυντρίβει ἡ ἀθλιότης καὶ ἡ πείνα. Οἱ διδάσκαλοι τῆς πλουτολογίας καὶ πολιτικῆς οἰκονομίας μᾶς διαβεβαίωσιν ὅτι ὅλη ἡ ἐπιστήμη τοῦ ἐπιθυμητοῦ τούτου πλούτου φαίνεται ὅτι συγκεφαλαιοῦται εἰς ἓν μόνον σημείον, ὡς ἡ ἐπιστήμη τῶν ἀστέρων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς γνώσεως μιᾶς μόνῃς δυνάμεως. Ἀλλὰ ποῖα εἶνε ἡ μοναδικὴ αὕτη δύναμις ἥτις παράγει

τὸν πλοῦτον τῶν ἐθνῶν; Ἡ δύναμις αὕτη, λέγει μέγας τις διδάσκαλος, ἡ μοναδικὴ αὕτη δύναμις, ἥτις εἶνε ἀπαραίτητος καὶ ἐπαρκεῖ, ἡ μοναδικὴ αὕτη δύναμις εἶνε ἡ ἐλευθερία. Συμφωνοῦμεν πληρέστατα ὅτι ἐκεῖ, ὅπου δὲν ὑπάρχει ἐλευθερία δὲν δύναται νὰ αὐξηθῇ καὶ πολλαπλασιασθῇ ὁ πλοῦτος καὶ τὰ ἀγαθὰ, ἀλλὰ μὲ τὴν διαφοράν ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ἐλευθερίας ἀπλῆς καὶ χωρισμένης, ἀλλὰ περὶ ἐλευθερίας ἐν τῇ δικαιοσύνῃ. Ὅταν δὲ γίνηται λόγος περὶ ἐλευθερίας ὡς πρώτης πηγῆς τοῦ πλούτου, συνυπονοεῖται καὶ ἡ δικαιοσύνη, καθύστερον δὲν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν ἐλευθερίαν τὴν ἀνευ δικαιοσύνης ἐλευθερίαν, ἥτις εἶνε τότε ἡ καταστροφὴ πάσης ἐλευθερίας. Συμφωνοῦμεν τότε καὶ ὑποστηρίζομεν μετὰ τοῦ Εὐαγγελίου ὅτι αὐτὸ μόνον τὸ σημεῖον, ἡ ἐλευθερία ἐν τῇ δικαιοσύνῃ, εἶνε δι' ἑκάστον ἀνθρώπον, δι' ἑκάστον λαὸν καὶ δι' ὅλους ὁμοῦ τοῦς λαοὺς, ἡ πηγὴ πάντων τῶν ἀγαθῶν, ἡ αἰτία πάσης προόδου τοῦ ὕλικου πλούτου, ἡ ζῶσα δύναμις, ἥτις κατεργάζεται τὸ πᾶν καὶ ἥτις ἐπαρκεῖ εἰς πάντα. Τί ὠφελοῦσι τὰ ἐξωτερικὰ ἀγαθὰ, βῆταν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν ἀνθρώπων βασιλεύῃ ὁ δεσποτισμὸς καὶ ἡ ἀδικία; Τὰ πάντα τότε συντελοῦσιν εἰς τὴν κακοδαίμονίαν· αἱ εὐτυχέστεραι χῶραι καθίστανται κόλασις. Ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ ἐπιστήμη τοῦ πλούτου εἶνε ὁ λόγος τοῦ Εὐαγγελίου: **Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θε-**

οῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ταῦτα πάντα προσιεθήσεται ὑμῖν».

Θέλετε τὴν τέχνην, ἢ τὴν εὐγλωττίαν ἢ καὶ αὐτὴν τὴν ἐπιστήμην; Ἐπιδιώκετε πάντοτε τὸ ἀπλοῦν. Ἄν δὲν ἐπιδιώκητε πρὸ παντὸς τὸ μόνον τοῦτο καὶ ἀπαραίτητον, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν «Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ», δὲν θὰ ἐπιτύχητέ τι σπουδαῖον, τίποτε ἀθάνατον.

Θὰ δυνηθῆτε ἴσως, καθ' ὅλον τὸν βίον σας, νὰ συναθροίσητε ὅλα τὰ ἄλλα μέτρα, ὅλους τοὺς κανόνας, ὅλα τὰ πρότυπα, ὅλα τὰ ὕλικά, καὶ νὰ ἐργάζησθε ἐν τῇ ποικίλῃ ταύτῃ μὲχρις ἐξαντλήσεως· δὲν ἔχετε τίποτε, ἂν δὲν ἔχητε τὴν ἀπλὴν ταύτην ἀλήθειαν, ἥτοι τὴν δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν ζῶσαν καὶ πάντοτε παρούσαν, τὴν ὁποῖαν ἀπεργάζεται, δεικνύει καὶ ἐμπνέει εἰς τὸ κέντρον τῆς ψυχῆς ὁ Θεός. Ἄν πρόκειται εἰδικῶς περὶ εὐγλωττίας, στερεῖσθε λόγων καὶ δὲν δύνασθε νὰ συνδυάσητε, νὰ κατατρέχητε καὶ νὰ συνθέσητε μετ' ἀλληλουχίας; Τότε μάθετε νὰ κλύπητε τὴν ἀδυναμίαν σας ταύτην διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ. Ἀναπληρώσατε τὰς ἐλλείψεις πάσας μὲ βαθεῖαν ἐντασιν τῶν πεποιθήσεων. Ἐχετε τὴν θερμὴν καὶ ἀπλὴν ἀγάπην τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀληθείας. Συγκεντρώσατε ἑαυτοὺς διὰ τῆς θερμῆς προσευχῆς ἐν ἑαυταῖς. Κάμετε νὰ ἀναλάμψῃ ἐν στιγμῇ μεταμορφώσεως καὶ συντριβῆς ψυχῆς

μία μόνη ἀκτίς τῆς ἐνώσεως ὑμῶν πρὸς τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς Πατέρα, ἐν τῷ βῆθει τῆς ψυχῆς ὑμῶν. Ψηλαφήσατε τὴν ζωὴν, τὸ πραγματικὸν καὶ ζῶν ἰδεῶδες, τὴν βασιλείαν καὶ δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ καὶ τότε κύματα ζωῆς θὰ ἀναδρῦσασιν καὶ θὰ καταστῶσι γόνιμα εἰς ἀθανάτους ἐνεργείας. Εἰς καὶ μόνος λόγος, ἀπορρέων ἐκ πεποιθήσεων στερεῶν καὶ ἀκλονήτων, αἵτινες εἶνε καρπὸς τῆς στενῆς μετὰ τοῦ Θεοῦ σχέσεως καὶ ἐπικοινωνίας, ἀρκεῖ νὰ ἀναπληρώσῃ καὶ νὰ καταστήσῃ ἀχρήστους χεῖμάρρους εὐγλωττίας, προσερχομένης ἐκ λόγων ἐπαγγελματικῆς μόνον εὐδοκιμήσεως, ἐπιδικούσης τὴν στιγμήαιαν ἐντύπωσιν καὶ ἀπόσπασιν θαυμασμοῦ, ὅστις ταχέως ἐξατμίζεται καὶ δὲν ρίζοβολεῖ· διότι ἡ στωμυλία δὲν διατυπώνει πραγματικὰς πεποιθήσεις καὶ αἰσθήματα, ὁ δὲ βίος διαψεύδει καθημερινῶς τὰς διδασκαλίας καὶ βυθίζει εἰς τὴν ἀπογοήτευσιν καὶ αὐτοὺς τοὺς μᾶλλον ἀκλονήτους χαρκτηῖρας, διότι βλέπουσιν νὰ διαψεύδωνται μὲ τὸν σκανδαλωδέστερον τρόπον αἱ εὐγενεῖς ἐπαγγελίαι καὶ αἱ γενναῖαι ἀποφάσεις καὶ θαυσιεῖς ὑποσχέσεις. Πόσοι ἄγιοι, τῷ ὅτι, μὲ μίαν ἀπλήν συμβουλήν, δὲν ἐστήριξαν ἀνθρώπους κλονιζομένους, τοὺς ὁποίους ἔλαι αἱ ἐξ ἐπαγγέλματος διδασκαλίας πολλῶν μεγαλοσχημῶν δὲν ἴσχυσαν νὰ παραγορήσωσι!

Ἄλλὰ θέλετε τὴν ἀγάπην τοῦ κόσμου;

Τίς ἄνθρωπος ἠγαπήθη ποτέ, ὃσον ἀγαπᾶται μετὰ δύο χιλιάδας ἔτη ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός; Ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ Μαγδαληνὴ ἐφίλει τοὺς πόδας του καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, καθ' ἣν ὁ ἀγαπητὸς μαθητῆς του Ἰωάννης ἔθετε τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τοῦ στήθους του, ἡ μεγάλη ἀγάπη πρὸς τὸν μέγιστον καὶ ὠραιότατον τῶν ἀνθρώπων διεσκορπίσθη ἐπ' ὅλης τῆς γῆς. Εἶνε πασίγνωστος ὁ ἐνθουσιασμός, μεθ' οὗ καὶ σήμερον ἐτι αἱ ἰσχυρότεραι καρδίαι προσπίπτουσι καὶ λατρεύουσι τὸν Ἰησοῦν Χριστόν. Πόθεν δὲ προέκυψεν ἡ ἄπειρος αὕτη καὶ ἀθάνατος ἀγάπη διὰ μέσου τῶν γενεῶν; Ἐκ τοῦ ὅτι εἶνε ὁ πρῶτος καὶ μέγιστος ἐξ ἐκείνων, αἵτινες ἐζήτησαν μέχρι θανάτου τὴν δικαιοσύνην προπαντός, καὶ ὅστις διὰ τοῦ βίου του καὶ τῆς καρδίας του, τοῦ λόγου καὶ τοῦ αἵματός του ἐγένετο ὁ ἰδρυτῆς τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Θέλετε νὰ ἀγαπηθῆτε; Ἀκολουθήσατε αὐτόν, καὶ ἐστὶ μαθηταὶ του, καὶ πολεμήσατε ὡς αὐτὸς διὰ τὴν δικαιοσύνην καὶ τὸν θρίαμβον τοῦ Θεοῦ. Πότε τῷ ὅτι παραδίδονται αἱ καρδίαι; ὅταν ἀνακαλύπτωσιν ἐν τινὶ καρδίᾳ τὴν ὑψίστην ὠραιότητα τοῦ θάρρους, τοῦ ἀπολύτου θάρρους διὰ τὸν θρίαμβον τοῦ ἀγαθοῦ. Ἐδῶ εὐρίσκεται ἡ δόξα, ἡ δόξα ἣτις προέρχεται ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν ὁποῖαν αἱ ἄνθρωποι ἀποθκυμάζουσιν ἐν ταῖς καρδίαις των.

Θέλετε τὴν δύναμιν νὰ διακυβερ-

νήσητε τὸν κόσμον; αὕτη κατὰ τὸν αἰῶνα μας εἶνε ἡ ἐπιθυμία, ἡ παράδοξος καὶ γενναῖα, μεγίστου ἀριθμοῦ ἀνθρώπων, ἐπιθυμία φθάνουσα πολυλάκις μέχρι μανίας καὶ ἐξυφαινώσεως, ἀλλ' ἐπιθυμία τὴν ὁποῖαν αὐτὸς ὁ Θεός, ἐν τῇ ἀρχικῇ τῆς κινήσει, ἐμπνέει εἰς τὴν παροῦσαν γενεάν.

Ἄλλ' ἐξ εἰσυδήποτε ἐλατηρίου προέρχεται ἡ ἐπιθυμία αὕτη, ἐν μόνον μέσον ὑπάρχει πρὸς διακυβέρνησιν τοῦ κόσμου. Ζητεῖτε πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ καὶ ἡ διακυβέρνησις τοῦ κόσμου θέλει δοθῆ εἰς ὑμᾶς ἀνυπερθέτως. Ἡγεμόνες καὶ βσιλεῖς, κυβερνῆται καὶ νομοθέται, ἄνθρωποι καλῆς θελήσεως καὶ καρδίας, ἄνθρωποι πραγματικῆς εὐγλωττίας καὶ ἀληθινῆς ποιήσεως, θέλετε νὰ εἰρηνεύσητε τὴν Εὐρώπην καὶ νὰ τερματίσητε τὴν παροῦσαν κρίσιν ἵνα ἐξασφαλισθῇ ἡ εὐτυχία πολλῶν αἰώνων; Πιστεύσατε πρῶτον εἰς τὴν ἀπόλυτον δύναμιν καὶ τὴν δικαιοσύνην τοῦ Θεοῦ.

Δύνασθε νὰ πιστεύσητε, ὅτι ἡ αἰσιώδης δύναμις ὀλοκλήρου τῆς αἰκουμένης, τὸ πραγματικὸν θεμέλιον καὶ στήριγμα τοῦ κόσμου, ἡ εὐσιώδης καὶ καθ' ὑπόστασιν ὑπάρχουσα δύναμις, ἣτις βαστάζει καὶ ζωογενεῖ τὸ ἀνθρώπινον γένος εἶνε ἡ **Δικαιοσύνη**, ἣτις εἶνε ὁ Θεός; Δύνασθε, ἀφήνοντες κατὰ μέρος πᾶν ἄλλο φῶς καὶ πᾶν ἄλλο οὐμπερον, νὰ προσκολληθῆτε κατὰ πρῶτον, ὑπὲρ πᾶν ἄλ-

λο, εἰς τὴν αἰώνιον καὶ ἀπόλυτον δικαιοσύνην, εἰς τὴν ἀφελῆ καὶ περιφρονουμένην δικαιοσύνην, ἣτις κυρῶσεται ἀδύνατος; Δύνασθε καὶ τολμᾶτε; Ἄν τολμᾶτε νὰ πιστεύητε, ἡ δικαιοσύνη θέλει δοθῆ εἰς ὑμᾶς, ἡ δικαιοσύνη, ἣτις εἶνε τὸ πᾶν, θὰ παραδοθῆ εἰς ὑμᾶς, καὶ ἐπὶ πλέον ἡ τιμὴ ἡ δόξα καὶ ἡ ἁγία χαρὰ νὰ κυβερᾶτε πραγματικῶς τὴν Εὐρώπην, καὶ νὰ κατευθύνητε αὐτὴν κατὰ τὴν ἀληθῆ καὶ ζῶσαν ἀντίληψιν τῆς ἱστορίας, εἰς τὴν χαραυγὴν αἰώνων καλλιτέρων.

Ὡ; βλέπετε, ἡ ἐπιζήτησις αὕτη **πρῶτον** τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς δικαιοσύνης, εἶνε τὸ μόνον ὄπερ ἀναγκαιοῖ διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς ἀνθρωπότητος. Ὅσον περισσύτερον συγκεντρῶνομεν πάσας τὰς προσπάθειάς ἡμῶν εἰς τοῦτο μόνον τὸ σημεῖον, τόσον περισσύτερον θὰ καταστῶμεν ἰσχυροί, ὡς συμβαίνει εἰς πᾶν εἶδος ἀκτίνων συγκεντρουμένων εἰς ἓν σημεῖον. Ἄμκ θελήσωμεν δι' ἰδίους ἕκαστος σκοποὺς καὶ τέλη νὰ διασπάσωμεν τὴν συγκεντρωσιν ταύτην, εὐθὺς θέλομεν παρατηρήσῃ νὰ ἀναζῶσι τὰ κτηνώδη καὶ ἐγωϊστικὰ ἔνστικτα καὶ τὴν ὑποφώσκουσαν εὐδαιμονίαν νὰ ὑποκαταστήσῃ ἡ ἀγριωτέρα δυσαρμονία καὶ ἀθλιότης. Θάρρος λοιπόν! ἄς ἐπιληφθῶμεν ἀπὸ σήμερον ἀποφαστικῶς τῶν μεγάλων δυνάμεων τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Οὐδέποτε, ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἱστορίας, ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος ἔσχε τόσον μέγала πράγματα νὰ ἐπιτελέ-

ση. Οὐδέποτε ὁ κόσμος δλόκληρος ἐφθασεν ὡς σήμερον, εἰς τὴν κατάστασιν πλοίου εὐπειθοῦς εἰς τὸ πηδάλιον.

Μάλιστα, σήμερον μετ' ὀλίγον, ὁ ἐλεύθερος ἄνθρωπος μέλλει νὰ λάβῃ τὴν δύναμιν, ὅπως διευθύνῃ τὴν οἰκουμένην καὶ δώσῃ τὴν ἱστορίαν καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν ἢ ἰδιοτέλειαν καὶ τὰ πάθη καὶ ἡ πλεονεξία παραγνωρίσῃ τὴν εὐκαιρίαν ταύτην καὶ δὲν ἐγκλωπθῶσι τὴν δικαιοσύνην, ἵνα δώσωσι νέαν τροπὴν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου, ἐκ τῶν ἐρειπίων τοῦ ὄνειρευμένου μεγαλείου ἴελε μετ' ὀλίγον ἀναπηδήσῃ ἢ φωνῇ τοῦ Θεοῦ ἐπιβάλλουσα ἐπιτακτικῶς τὴν μεγάλην ἀλήθειαν. ὅτι οἱ ἄνθρωποι, διὰ νὰ καταστήσωσι βίαιον τὴν ἐλευθερίαν των καὶ τὴν εὐδαιμονίαν των λαῶν ὀρακῇ, πρέπει νὰ γίνωσι δοῦλοι τῆς δικαιοσύνης τοῦ Θεοῦ. Ὅταν θελήσωσι δι' ἰσχυρῶν τιμῶν δονήσεων τῆς καρδίας καὶ τῆς καλῆς θελήσεως, νὰ συνεννοηθῶσιν ὡς ἀδελφοὶ ἵνα προσκολληθῶσιν ἀδιασπαστως εἰς τὰς πνευσίχους δυνάμεις τῆς καθ' ὑπόστασιν δικαιοσύνης, ἧτις εἶνε ὁ Θεός, θέλουσι δώσῃ εἰς τὸν κόσμον, ἐντὸς ὀλιγίστων ἐτῶν τὴν μεγίστην ἔξαρσιν καὶ πτῆσιν, ἧτις ἐδόθη ποτὲ εἰς αὐτόν. Τότε θὰ ἐπανεύρωμεν τὸ φῶς, τὴν ἐπιδίωξιν τοῦ προσορισμοῦ, τὴν ἀγίαν χαρὰν τῶν συμφιλιώσεων, καὶ τὴν ἐνθουσιασμόν τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος καὶ τοῦ κοινοῦ θριάμβου τῆς ἀνθρωπίνης οἰκογενείας ἐναντίον τῆς ἀρχαίας καὶ

μυραϊκῆς κληρονομίας τοῦ μίσους καὶ τοῦ σκότους, τῶν δακρύων καὶ τοῦ ἀμικτος, τῆς ἀθλιότητος καὶ τῆς διαφθορᾶς. Θάρρος λοιπόν! Διότι ἐφθάσαμεν εἰς τοὺς χρόνους τῶν μεγάλων γεγονότων, εἰς τοὺς χρόνους περὶ ὧν ὁ Κύριος εἶπεν: «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ τὰ ἔργα ἃ ἐγὼ ποιῶ, καὶ κεῖνος ποιήσει καὶ μείζονα τούτων ποιήσει».

Γ. Κ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

ΑΙΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ

Ἐξεδόθη τὸ 26 καὶ 27 φουλ. τοῦ «Αἰολ. Ἀστέρου».

ΠΕΡΙΕΚΟΜΕΝΑ

Τὸ σύμβολον τοῦ μέλλοντος Ἰ. Αλεξ. Κορυφῆτη δ, φ., Ἀησιμονηθεῖς Κωνσταντινουπολίτης Σπυρ. Δὲ Βιάζη, Ἄγνωστος Ἡρώς (διήγημα) Δ. Κυριακίδου, Ἐκ τῆς Ὑγεινῆς τῶν Παπαθευμέρων Δρος Ἰ. Κ. Ν. Ἐλευθεριάδου, Πρίν—τώρα (ποίημα) Δεσπ. Ζηρουχᾶ, Τὰ ἀπρόοπτα τοῦ τύπου Doge Remy Ἄπο τὰς χιονισμένας νύκτας (ποίημα) Ὁδ. Ε. Χριστοδουλοῦ, Ἄπο τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου Μεν. Ἄλ. Ἀλεξάνδρου, Ξενοὶ ποιηταὶ Μαρ. Ε. Ζήμπη, Τὸ φεμύθιον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος Ζηρ. Ζαφειρέλλη, Φθισπωρινὸν ῥόδον Ἐλ. Σ. Σβορώνου, Τὸ πνεῦμα τῶν Ἀρχαίων Κυρκίων Ἀκίλιου Κρακάτη, Τὰ Μετέωρα (ποίημα) Ἄγεως Φοῖβου, Τὸ δάκρυ τῆς Ἀγίας Δολορόζης (διήγημα) Σω. Ι. Φώκου δ. ν., Ἡ Μίρω (εἰσόδιον) Μίλου Ἄνθῆμη, Τὰ Μηδενικά τῆς ζῆς Ἀλγερισῶ, Ἡ Ἑνητιὰ (ποίημα), Φιλοσοφικαὶ πινυκίδες, Χαρὰ (ποίημα) Ὁρειῶν, Ἐμπόριον καὶ βομηχανία Εὐαγγ. Σαρῖκα, Ποικίλα, Ἀθηναϊκὰ Γράμματα Β. Παπαευθυβίου, Δεκαπενθήμερον, Δημοσιεύματα Αἰολ. Ἀστέρου, Διὰ τὰς κρίσεις τοῦ Αἰολ. Ἀστ.

ΕΙΚΟΝΕΣ: Ἀνάπαυσις, Ἡ Λέρος, Νηὸς Ἀγ. Πέτρου Ρώμης, Πρόσοψις τῆς Βενετίας, Ἡ Μονὴ Ἀγ. Κωνσταντίνου ἐν Κυθωνίαις.

Ἡ ὈΡΦΑΤΟΤΡΟΦΙΑ ἘΝ Τῆ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚῆ Ἡ ΘΡΗΣΚΕΙΑ.

Μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν ἀρετῶν, τῶν στηριζομένων ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, τὴν ὀποῖαν πρῶτος αὐτὸς ὁ Σωτὴρ ἡμῶν καθιέρωσεν ἐν τῷ κόσμῳ, εἶνε καὶ ἡ ὀρφανοτροφία, ἣτοι τὸ προστατεῦν καὶ περιθάλπειν ὀρφανά, ἀπροστατεῦτους ὑπάρξεις διὰ δημοσιῶν δαπανῶν καὶ δι' ἐργῶν τῶν φιλανθρωπῶν Χριστιανῶν. Ἐχει λοιπὸν ἡ ἀρετὴ αὕτη τὴν ἀρχὴν αὐτῆς ἐξ αὐτοῦ τοῦ ἰδρυτοῦ τῆς ἀγίας ἡμῶν θρησκείας καὶ ὡς ἀπόρροια τῆς ἀγάπης ἐξομοιοῖ τὸν ἀνθρωπὸν πρὸς τὸν Θεόν, ὅστις «ἀγάπη ἐστὶ καὶ ὁ μένων ἐν τῇ ἀγάπῃ ἐν τῷ Θεῷ μένει καὶ ὁ Θεὸς ἐν αὐτῷ» (Ἰωάν. δ', 16). Οὕτω ὁ ἀνθρωπὸς, ἢ εἰκὼν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, προσεγγίζει πρὸς τὴν θείαν ὑπόστασιν, πρὸς τὴν θείαν ἀγαθότητα καὶ καθίσταται υἱὸς Ὑψίστου, ὡς ὁ σοφὸς Σειραχ ἀναλογιζόμενος τὴν δεινὴν θέσιν τῶν ὀρφανῶν καὶ τὰς στερησεις αὐτῶν, λέγει ἐν τοῖς σοφοῖς αὐτοῦ ἀποφθέγμασι «Γίνου ὀρφανὸς ὡς παιτὴρ καὶ ἔσει ὡς υἱὸς Ὑψίστου» (ξ', 34).

Εἰς πολλὰ μέρη τοῦ ἱεροῦ Εὐ-

αγγελίου σαφέστατα καταφαίνεται, ὅτι ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει νὰ εἶνε εὐσπλαγχνὸς καὶ συμπαθὴς πρὸς τοὺς δυστυχεῖς καὶ πάσχοντας, νὰ βοηθῇ τοὺς ἀπόρους καὶ ἐνδεεῖς, νὰ ἐλεῇ αὐτούς, νὰ εἰσέρχηται εἰς τὰς καλύβας καὶ τὰς τρώγλας τῶν χηρῶν καὶ βοηθῇ αὐτὰς καὶ τὰ ὀρφανά αὐτῶν, ἅτινα ἐστερημένα τῆς πατρικῆς βοήθειας καὶ ἀντιλήψεως περιμένουσι βοήθειαν καὶ προστασίαν ἐκ τῆς ἐλεήμονος αὐτοῦ καρδίας καὶ διαφοροτρόπως νὰ συντελῇ εἰς τὴν ἀπαλλαγὴν αὐτῶν ἀπὸ τῆς δυσπραγίας, τῆς κακοδαιμονίας καὶ τῶν παθημάτων (Ματθ. ζ', 12, κε', 35—39, Λουκ. σί', 35), διότι ὁ εὐεργετῶν ἐισακεῖ θεῖόν τι καὶ θεοπρεπὲς ἔργον, καθιστάμενος ἀληθὴς ἀντιπρόσωπος τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ὁ δὲ εὐεργετῶν μάλιστα ὀρφανὸν καθίσταται υἱὸς Ὑψίστου. Ὁ τοιοῦτος ὡς γέρας καὶ βραβεῖον ὄχι μόνον θὰ τύχῃ τῆς συγχωρήσεως τῶν ἀμαρτιῶν αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως, διότι κατὰ τὸν Ἀπόστολον Πέτρον «ἡ ἀγάπη καλύψει πλῆθος ἀμαρτιῶν», (Ἀ'. Πέτρ. δ', 8), ἀλλὰ καὶ

θὰ λάβῃ τὴν μακαρίαν καὶ ἀτελεύτητον ζωὴν «Μακάριοι οἱ ἐλεήμονες, οὗτοι αὐτοὶ ἐλεηθήσονται» (Ματθ. ε', 8).

(Ἔπεται τὸ τέλος).

ΠΑΡΑΛΕΙΨΙΣ

Ἐν τῇ προηγουμένῃ φυλλαδίῃ παρελήφθη νὰ σημειωθῇ ἐκ τυπογραφικῆς ἀσλείας ὅτι τὸ ἄρθρον «Αἱ κατακόμβαι τῶν μαρτύρων» ὀφείλεται εἰς τὸν δόκιμον κάλαμον τοῦ πολυτίμου καὶ προσφιλοῦς ἡμῶν συνεργάτου κ. Κωνσ. Καλλινίκου καὶ παρελήφθη ἐκ τοῦ «Ἐκκλ. Φάρου» Ἀλεξανδρείας, σκόπιμος πρῶτον τὸ εὐτύχημα νὰ δημοσιεῖσθαι αὐτό.

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Σεβασμιότητα ἅγιον Τριπόλεως κ. Θεοφάνην (Ἀλεξάνδρειαν).—Πανοσιολογίατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Γεννάδιον Γιανναγκᾶν (Τάνταν Αἰγύπτου).—Πανοσιολογ. Ἀρχιμανδρίτην κ. Γεννάδιον Θέμελιν (Ἀμβέρσαν Βελγίου).—Πανοσιολογίατον Ἀρχιμανδρίτην κ. Πανάρετον (Τραπεζοῦντα).—Πανοσιώτατον Ἱερομόναχον κ. Γεννάδιον (Καραγάτσιον).—Αἰδεσιμώτατον κ. Γεώργιον Καραθαϊάσην (Τηγάνιον—Σάμου).—Αἰδεσιμώτατον Σακελλάριον Παπᾶ Χαράλαμπον (Βατοῦσαν—Μιτυλήνης).—Αἰδεσιμώτατον Παπᾶ Σταμά

τιον Δόβολαν (Καϊσάρ), καὶ Κων Ἱωάννην Περίδην (Κῶ). Ἐπιστολαὶ σας ἐλήφθησαν. Ἀπάντησιν τεχυδρομικῶς.—Κων Κ. Φωτιάδην (Μόραλι). Συνεμορφώθημεν ἐδηγίας ὑ ὧν.—Α. Σεβασμιότητα ἅγιον Πενταπόλεως κ. κ. Μιχαὴλ (Μινιάμ—Αἰγύπτου). Συνδρομὴ σας ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. Γράφομεν σήμερον. — Διεύθυνσιν «Δήμητρας» (Κων)πολιν καὶ Διεύθυνσιν «Αἰολικοῦ Ἀστέρου» (Κυθωνίας). Ἐπιθυμῶμεν σας ἐξετελέσθησαν.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἀδριον Κυριακὴν 11 Νοεμβρίου οἱ Ἱεροκήρυκες τῆς Ἱεροσολιτικῆς Ἀδελφότητος «Εὐσεβείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἑξῆς :

Ἰ. Ἱερολογ. κ. Γε. Ὁρφανίδης π. μ. ἐν τῇ ἐν Βουτζῆ Ἱερῷ ναφ τῆς Εὐαγγελιστρίας.

ἸΙ. ἑλλόγ. κ. Π. Κασιναβάκης π. μ. ἐν τῇ Ἱερῷ ναφ τοῦ ἁγίου Κωνσταντίνου, μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Δημητρίου.

ἸΙΙ. ἑλλόγ. κ. Β. Εὐθυμίου π. μ. ἐν τῇ Ἱερῷ ναφ ἁγίου Νικολάου, μ. μ. δὲ ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Βουκόλου.

ἸΙΙΙ. ἑλλόγ. κ. Ἀνδρ. Κουρνιακῆς π. μ. ἐν τῇ σχολῇ ἁγ. Τρύφωνος.

ἸΙΙΙΙ. Ἱερολ. κ. Περ. Πικριδέμου ἐν τῇ Ἱ. ναφ Μορτακίων.

ΣΗΜ. Τὸ ἐν ταῖς σχολαῖς κήρυγμα ἔρχεται τὴν 3ην ὥραν μ. μ.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνῃ	Γρ. ἀργ.	24
» ταῖς ἐπαρχίαις	»	30
» τῷ ἐξωτερικῷ	φρ. χρ.	7
» Ἀμερικῇ	φρ. χρ.	10

Ἐκαστον τεύχος μεταλ. 2

Ἱπεύθυνος : Π Γ. ΔΟΥΒΕΛΛΗΣ = Ἐκ τοῦ τυπογραφείου Ο ΕΡΜΗΣ.